

Wind River – Gyilkos nyomon

Wind River – amerikai, 2017. Rendezte és írta: Taylor Sheridan. Kép: Ben Richardson. Zene: Nick Cave és Warren Ellis. Szereplők: Elisabeth Olsen (Banner), Jeremy Renner (Lambert), Julia Jones (Wilma), Kelsey Asbille (Natalie), Graham Greene (Ben). Gyártó: Acacia / Film 44 / Thunder Road Pictures. Forgalmazó: Vertigo Média. Szinkronizált. 107 perc.

Két éve a *Sicario* bemutatása a hollywoodi bűnfilm ünnepe eseményét jelentette: Denis Villeneuve rendezése az akcióthriller és a „gyilkosok gyilkosa” típusú gengszterfilm zsáneréhez is eredeti módon nyúlt, sötét színekkel átfestve e két egyébként sem habkönnyű műfaj világát. Pápai Zsolt helyi értékén méltatta a filmet tanulmányában (*Filmvilág* 2016/04), ám ő sem szentelt figyelmet Taylor Sheridan forgatókönyvíró érdemeinek. Sheridant egyébként is zavarhatta, hogy a *Sicario*-ra Villeneuve remekléseként hivatkoztak a kritikusok, mert a *Wind River*-a korábbi film párdarabjának, variációjának

tűnik. És bár a *Sicario*-val való összevetésben óhatatlanul alulmarad, Sheridan személyében a bűnügyi műfajok új, markáns hangú kismesterét üdvözölhetjük.

A régóta Hollywoodban sertepertelő, főként színészként dolgozó Sheridan már rendezett egy *Fürész*-típusú túlélőhorror (*Vile*), amikor a 2010-es évek derekán új fejezetet nyitott karrierjében. *Apré-ri urai* és a *Sicario* forgatókönyve, illetve a *Wind River* alapján a thriller, a krimi és a gengszterfilm határvidékén érzi otthon magát, szikáran brutális bűnügyi történetei szerzőjük kiábrándult társadalomszemléletét tükrözik, valamint elmoszák és részlegesen érvénytelenítik a tradicionális hőstípusok (védelmező, nyomozó, bandita) kategóriáit. A *Wind River* vadásza a wyomingi indiánrezervátum lakója, ám az öntudatos FBI-ügynöknő oldalára állva önbíráskodóvá válik, akár sajátjai ellen fordulva. Egy helyi indián lány halála indítja be a nyomozást, és a cammogó második

lott gyermekeiket sirató apákat látunk: nézik a lenyűgöző és viaszgatalan wyomingi hegyeket, amely között olyan könnyen utat tévesztenek azok a szépséges és törékeny indián lányok.

KRÁNICZ BENCE

New York-i afférok

The Only Living Boy in New York – amerikai, 2017. Rendezte: Marc Webb. Írta: Allan Loeb. Kép: Stuart Dryburgh. Zene: Rob Simonsen. Szereplők: Callum Turner (Thomas), Jeff Bridges (Gerald), Kate Beckinsale (Johanna), Pierce Brosnan (Ethan), Cynthia Nixon (Judith). Gyártó: Big Indie Pictures / Amazon Studios. Forgalmazó: Cinetel. Feliratos. 88 perc.

Szerelmet hajszó, saját útját kereső huszonéves fiú történetével indította rendezői pályáját Marc Webb (*500 nap nyár*), majd ugyanerre az alaphelyzetre építve szuperhősfelnövéstörténetet forgatott (*A csodálatos Pókember*), hogy legfrissebb filmjében elmeséljen egy újabb variációt. A *New York-i afférok* főszereplője, a frissen diplomázott Thomas ideje nagy részét azzal tölti, hogy megpróbál kitörni a barátzónából – a bájos Mimi nem szeretné komolyabb síkra terelni a kapcsolatukat, ráadásul elfogadott egy külföldi ösztöndíjat is –, másrésztől kilépne sikeres könyvkiadó apja árnyékából is, akiről megtudja, hogy

harmadot leszámítva Sheridan magabiztosan tartja kézben a szálakat, a főszereplővé előlépő, fenséges téli táj képei pedig kísérik ott, ahol alább hagy a feszültség. A kétlépcsős finálé – előbb a bűnügyet megmagyarázó flashback, majd a *Sicario*-hoz hasonlóan rendhagyó végső leszámolás – pedig túlzás nélkül a Villeneuve-film nagyjeleneteihez mérhető. Kár, hogy az epilógusban Sheridan disszonánsnak ható engedményt tesz a happy endre szomjazó plázaközönségnek, ám a lúdbőröztető záróképpel visszatalál saját ösvényére. Ha-

az megérkezik Indiából, már kissé meglepetésszerű. Úgy tűnt, Frears hiába tud szinte bármilyen társalgásból filmszerűt kerekíteni, itt bizony a mangó körüli felhajtás szolgáltatja majd a fő konfliktust. Vagy valami ahhoz nagyon hasonló.

Jó ideig sétálunk is komótosan a mangó felé, ám ennek a szlogenyszerű történetnek szerencsére tétje is van, nem csak hangulata. Egy indiai férfi Viktória legjobb barátja, lelki tanácsadója lesz, milyen szépen is hangzik... Csakhogy a film azt sem titkolja el, mi a helyzet például azzal az indiai férfival, Mohammeddel, aki Abdullal érkezett a palotába: vele nem beszélget őfelsége, sanyarú is lesz a sorsa. Közben a személyzet és a fontos emberek vicces hüledezése komoly ármánykodássá változik és a néző mosolygása jó eséllyel megrendültebb figyelemmel alakul át. Innentől a magányról, a képmutatásról, a kiszolgáltatottságról, a rasszizmusról is erőteljesebben értekezik Frears – ami addig kedélyes-míves tévéfilmnek tűnt, akár már meghatározó moziélménnyel is szolgálhat. Olyannal, ami ugyan kockázatot nem vállal, de képes arra, hogy ne csak Judi Dench találékony varázsát és a csodálatos kosztümök emlékét vigyük magunkkal belőle. Bár az sem lenne kevés.

KOVÁCS GELLÉRT

Borg/McEnroe

Borg/McEnroe – amerikai, 2017. Rendezte: Janus Metz. Írta: Ronnie Sandahl. Kép: Niels Thatsum. Zene: Jonas Struck, Jon Ekstrand és Carl Johan Sevedag. Szereplők: Sverrir Gudnason (Borg), Shia LaBeouf (McEnroe), Stellan Skarsgård (Bergelin), Tuva Novotny (Mariana), David Bamber (Barnes). Gyártó: Nordisk Film / SF Studios / Film i Väst. Forgalmazó: A Company Hungary. Feliratos. 100 perc.

Björn Borg és John McEnroe nevét nagy valószínűséggel már azok is hallották, akik egyáltalán nem járatosak a profi tenisz fehér pólós világában. A jéghideg svéd fenomen és az impulzív amerikai tehetség a hetvenes-nyolcvanas évek fordulójának két legmeghatározóbb játékosai és ahogyan az ilyenkor lenni szokott, egymás tökéletes ellentétei, ellenfelei és végül legjobb barátai. Az 1980-as wimbledoni döntőben epikus csatát vívtak egymással, ami nemcsak a sportág történetének egyik legtöbbet hivatkozott meccse, de valószínűleg tálcán kínálja magát a vászon számára. A két férfi híres rivalizálásában ugyanis minden adott, ami köré egy nagybetűs sportfilm felhúzható (lásd a *Hajsza a győzelemért* Lauda-Hunt párosát): Borg az érzelemmentes bajnok, a mindig nyugodt profi, aki so-

hasem hibázik, míg McEnroe a feltörekvő, csupa tűz kihívó, aki képtelen uralkodni heves természetén. Hiába azonban a markáns habitusbeli különbségek, a versengésük épp azért annyira izgalmas alapanyag, mert a zöld füves pályán valójában nem egymás ellen, hanem a saját démonaikkal küzdenek.

Az eddig kizárólag televíziós produkciókat és rövidfilmeket jegyző Janus Metz tökéletesen ismeri a műfaj szabályait, azaz hibátlanul meséli el az egymást formáló és kölcsönösen megváltó riválisok örök meséjét. A vizuálisan is izgalmas, méregérszínészi alakításokat felvonultató film egyszerre működik árnyalt karaktertanulmányként és adrenalintól csöpögő sportközvetítésként. A dán rendező legnagyobb érdeme mégis az, hogy könnyed kézzel, visszaemlékezések és mellékszereplők egész során keresztül magabiztosan vezeti a hőseit az ominózus döntőig, így mire egymással szemben állnak, mindkettőjükért egyformán szorítunk. A mésszel jelölt gyepdarabból így végül valami sokkal magasabb szintű játékteret születik, azaz a film képes szétfeszíteni a választott zsáner kereteit, ami ebben a sportágban legbiztosabb jele a győzelemnek.

HUBER ZOLTÁN

Az igazi törődés

Hjertestart – norvég, 2017. Rendezte: Arild Andresen. Írta: Hilde Susan Jaegten. Kép: David Katznelson. Zene: Jonas Struck. Szereplők: Kristoffer Jones (Kjetil), Marlon Moreno (Tavo), Kristoffer Bech (Daniel), Ellen Dorrit Petersen (Camilla). Gyártó: Motlys / GOFilm. Forgalmazó: Cinenuovo. Feliratos. 102 perc.

Az örökbefogadás hazánkban tabukkal övezett témája a norvég Arild Andresen (*Lyukaskezű*) filmjének kiindulópontja, méghozzá egy olyan család történetén keresztül vizsgálja azt, amely – az anya tragikus halálának eredményeképpen – váratlanul széthullik. Amikor az apa, Kjetil egyedül marad kolumbiai származású kisfiával, hamar kiderül, hogy a kettőjüket igazán összekötő, egyetlen kapocs az édesanya volt. A férfi először a nagyszülőkhöz próbálja elpasszolni a gyereket, ám amikor ez nem sikerül, elindul vele Kolumbiába, hogy felkeresse a fű véré szerinti édesanyját, abban a reményben, hogy annak mostanra talán mégis kell a gyerek. Az apa-gyerek felnőtté válásának (akár a könnyedebb válfajú *Egy fiúról*, *Derült égből apu*, akár az Andresen-filmhez közelebbi melodramák, lásd *Kramer kontra Kramer*) közép-

pontjában általában a férfiak érzelmi elszigeteltsége áll: amint megtanulnak kapcsolatot teremteni a gyerekekkel, a személyiségük is átalakul. Kéjtől azonban nem gondtalan agglégény, az ő felnőtté válása legkésőbb akkor már bekövetkezett, amikor lett egy örökbe fogadott gyermeke: ez mégsem jelenti, hogy automatikusan szülővé is érett – mivel volt mellette egy gondoskodó házastárs, így nagy eséllyel a feleségére hárrhatta volna a gyereke neveléssel járó valódi érzelmi bonyodalmakat. Az igazi törődés ettől függetlenül az ismerős dramaturgiai vezérfonalat követi, és a történet megoldása sem tartogat különösebb meglepetést, miközben az igazán izgalmas kérdést mindvégig kikerüli: vajon az apa akkor is szembe merne nézni saját szülői alkalmatlanságával, és megpróbálna eltávolítani a fiát magától, ha a vér szerinti gyermeke lenne?

KOVÁCS KATA

Isten hozott Németországban! ▀

Willkommen bei den Hartmanns – német, 2017. Rendezte és írta: Simon Verhoeven. Kép: Jo Heim. Zene: Gary Go. Szereplők: Heiner Lauterbach (Richard), Senta Berger (Angelika), Florian David Fitz (Philip), Eric Kabongo (Diallo), Elyas M'Barek (Berger), Palina Rojinski (Sofie). Gyártó: Sentana Filmproduktion / Wiedermann & Berg. Forgalmazó: ADS Service. Feliratos. 116 perc.

Mi másról szólhatna az év Meddig legsikeresebb filmje Németországban, mint az egyre nyomasztóbb menekültválságról. Ez az, amiről mindenkinek van véleménye, amivel kapcsolatban a nagy többség bármikor örömmel kioktat másokat, és amit szinte lehetetlen ilyen vagy olyan érzelmek nélkül, hideg fejjel végiggondolni. Simon Verhoeven merészen beleáll a témába és addig csavargatja a

romkom kliséket, míg sikerül egy színét és fonákját felvillantó, helyenként meglepően humoros vígjátékot rendeznie.

Hartmannék, a jólszituált müncheni család, hirtelen felindulásból magukhoz vesznek egy fiatal afrikai menekültet a közeli befogadó állomásról. Az idegen minden értelemben megszínesíti életüket, pláne, hogy a filantrop lendülettől hajtva kevésbé kell saját neurozisaikkal szembesülniük. Míg a pincébe beszállsolt, szelíd házikedvenként kezelt Diallo boldogan nyírja a kerti sövényt, az anya alkoholproblémáitól, a családfo a kapuzárási pániktól, fiatal felnőtt gyerekeik pedig rossz beidegződéseiktől próbálnak szabadulni. A remek színészek, Senta Berger, Heiner Lauterbach, Palina Rojinski, többnyire sikerrel egyensúlyoznak a bumfordi gúny és a túlhajtott politikai korrektségek irritáló végletei között, de a dolguk nem egyszerű. A viccesen pergő, ironikus dialógók és a multikultri helyzetkomikum sem fedhetik el teljesen azokat a beidegződéseket, melyek az európai civilizáció lényegéhez tartoznak. Az *Isten hozott Hartmannéknál* nézettsége rekordokat döntöget, mert a naps oldalát mutatja meg valaminek, ami egyébként igazi tragédia. Kár, hogy a film tényleges társadalmi hatásáról nincsenek a jegyeladási statisztikákhoz hasonló, pontos adataink.

BARKÓCZI JANKA

Négyen a bank ellen ▀

Vier gegen die Bank – német, 2016. Rendező: Wolfgang Petersen. Író: Ralph Maloney, Tripper Clancy. Kép: Daniel Gottschalk. Zene: Enis Rothhoff. Szereplők: Til Schweiger (Chris), Matthias Schweighöfer (Max), Michael Herbig (Tobias), Jan Josef Liefers (Peter), Thomas Heinze (Schumacher), Antje Traue (Elisabeth Zollner). Gyártó: Hellinger / Doll Filmproduktion, Warner Bros. Forgalmazó: ADS Service. Feliratos. 96 perc.

Nagy (bank)rablásokról szóló heistfilmeket (*Aszfaltdzsungel*, *Gyilkosság*, *Kutyaszorítóban*) készíteni hálás feladat, mert bennük az izgalmas akciók mellett a karakterek háttértörténetének kidolgozásával társadalomkritikát is meg lehet fogalmazni. Tíz

év kihagyás után a Hollywoodban dolgozó Wolfgang Petersen (*A tengeralattjáró*, *Poseidon*) is a heist komikus változatával, a caperrel (*A nagy balhé*, *Fogd a pénzt, és fuss!*) tér vissza a nagyvászonra és Németországba Ralph Maloney *The Nixon Recession Caper* című regényéből készült *Négyen a bank ellen* című filmjében.

Petersen már 1976-ban is feldolgozta a történetet, mely jó alapanyag egy szatírához, mivel egy napjainkban is ismerős és bosszantó jelenségről mesél. Négy, teljesen különböző társadalmi hátterű és mentalitású férfi (Chris, Max, Tobias és Peter) arra kényszerül, hogy összefogjanak egy bank vezetője, Schumacher ellen, aki csúnyán átverte a csapatot egy pénzbefektetéssel. Az elkeseredett befektetők a bosszút egy bankrablás formájában képzelik el, ám nemcsak Schumacherrel, hanem a dörszölt és vonzó nyomozónóvel, Elisabeth-tel is számolniuk kell.

Mint ahogy a pénzügyi csatlások nemcsak Magyarországon, de szerte a világon ismerősek, így a *Négyen a bank ellen* akár frappáns bűnügyi szatíra is lehetett volna. Ám a javarészt ártalmatlan (altesti) humor súlytalan bohózzattá silányítja Wolfgang Peter-

sen művét. Petersen sajnos meglegedett a jól bejáratott capersablonok, például az egydimenziós típusfigurák (Chris a keményfiú, Max a nagyszájú szépfiú, Peter az agy, Tobias a félénk okostojás, Freddie a femme fatale stb.) felsorakoztatásával. A *Négyen a bank ellen* kiszámítható és primitív modern népmese, melyet Petersen divatos videóklipes stílusban valószínűleg meg, így ez a nem túl nagy balhé másfél óráig szórakoztató, a moziból kilépve azonban hamar felejthető.

BENKE ATTILA

Újra otthon

Home Again – amerikai, 2017. Rendezte és írta: **Hallie Meyers-Shyer**. Kép: **Dean Cundey**. Zene: **John Debney**. Szereplők: **Reese Witherspoon** (Alice), **Nat Wolf** (Teddy), **Lake Bell** (Zoey), **Candice Bergen** (Lillian), **Michael Sheen** (Austen). Gyártó: **Black Bicycle Entertainment**. Forgalmazó: **Big Bang Media**. Szinkronizált. 97 perc.

A tévéreneszánsz és az online-streameléslétezése valószínűleg áldás, ám öröm a tapasztaló örömben, hogy televíziós uralomban nagy múltú műfajok kerülnek talán örök kisképernyős száműzetésbe a nagyvászonról. A mozi-paradicsomból kihullófélben lévő zsánerek egyike a romantikus komédia, igaz a műfajt korántsem kell féltetni, hiszen a pihepuha kanapék és rágcsálnivalóval teli spájközös társaságában igazi otthonra lel, ahol maximális gondoskodással tudja szórakoztatni a közeget, amelynek teremtett.

Örömnep tehát ha egy igazi minőségi romkom vásznat ér, főleg, ha olyan, mindenki által szeretett cukiság királynő tér vissza – pár évnyi indie kirokkanás után –, mint Reese Witherspoon. Azonban az *Újra otthon* rendezője Hallie Meyers-Shyer (Nancy

Meyers producer lánya) sajnos vélhetően maga se tudja, hogy mi keresnivalója van egy negyvenes újdonsült szingli-mami csöppet kusza sztóriájában. Meyers-Shyer elsőfilmesként ugyan képes arra, hogy egymás után rakjon jeleneteket és párbeszédet adjon szereplői szájába – ám érezhetően belegabalyodik a saját ágas-bogas, az egymondatos ismertető alapján saftos ezredfordulós francia művészfilmnek ígérkező cselekményébe. Pedig az alapkonfliktus izgalmas: a frissen elvált kétgyermekes volvos-anyuka egyszer csak otthonába fogad három fiatal, feltűnően jóképű filmes suhancot, sőt, mi több, az egyikkel még egy kis románc is bimbózik. Ám mindeközben a másik két gavallér is belehabarodik az újdonsült pótanya figurába, és mindennek tetejébe az exférj is felbukkan, hogy további érzelmi viharokat okozzon. A viharok elmaradnak, de még csak félreértések se támadnak sehol. Az *Újra otthon* sajnos pont az a film amiből a szemérmesség, a zavaros vagy butuska motivációk és a kötelező klisék miatt épp akkor illan el minden izgalomfaktor, amikor a vödör popcorn és a desszertnek szánt gumicukor is elfogy.

ALFÖLDI NÓRA

Renegátok

Renegades – amerikai-francia, 2017. Rendezte: **Steven Quale**. Írta: **Luc Besson** és **Richard Wenk**. Kép: **Brian Pearson**. Zene: **Eric Serra**. Szereplők: **Ewen Bremner** (Rainey), **Charlie Bewley** (Stanton), **J.K. Simmons** (A tábornok), **Sylvia Hoeks** (Lara). Gyártó: **EuropaCorp / Belga Productions**. Forgalmazó: **Big Bang Media**. Szinkronizált. 105 perc.

A kalandműfaj egyik legrégebbi és legkedveltebb toposza a vélt vagy valós kincs utáni hajszája: a MacGuffinként szolgáló zsákmány nem csupán az út kalandjainak szinte végtelen számú és módú felmutatását kínálja, de a kapzsi és áruló emberi természet lakmuspapírját is

beszínezi. A sorban így éppúgy megfér a Sierra Madréba tartó Humphrey Bogart és csapata, mint Indiana Jones, akit jellemzően éppen a keresett tárgy léptet át a fantasztikum területére. Ezen az almfajon belül már-már önálló leágazásnak tűnik az a néhány film, ahol valós történelmi és földrajzi helyen és időben, egy valódi fegyveres konfliktus kellős közepén indul másfajta csatába egy osztagnyi katona – ráadásul a cél minden esetben egy rakomány arany, melynek létezése teljes mértékben bizonyítottan is látszik. Az 1995-ben, a délszláv háború végén játszódó *Renegátok*ban egy csapat amerikai tengerészgyalogos ered egy több százmillió dollárt érő kincs nyomába, melyet még a náci raboltak el Franciaországból, és mely most egy tó mélyén pihen. Steven Quale még James Cameron mellett kóstolt bele a filmkészítésbe, és öt közös munkájuk alatt több szakmát is kipróbált – harmadik önálló rendezésén azonban mégis inkább a forgatókönyvíró/producer Luc Besson hatása érződik. Az amerikai sikereket gyermeki lelkesedéssel európaizálni, ezzel együtt pedig B-filmesíteni is akaró Besson számára ezúttal az Öböl-háborúban játszódó *Sivatagi cápák* lehetett a minta. Ám David O. Russell filmje nem csupán az egyszeri mozinézők,

a készítőik számára is csupán távoli emlék lehet: szűk marokkal mért erőnyeit ugyanis már nem sikerült átmenekíteni. Hőseink egytől-egyetlen arany szívű férfiak, akik már az első pillanatban természetesen vesznek a fitfti-fifti osztozást maguk és a bosnyák nép között, és végig e szerint is cselekednek. A fordulatokban meglepően szegény történetben az írói tanácsalanság jeleként fel tűnik még antagonistaként egy gonosz szerb tábornok is, akinek sorsa egyetlen, felülről jövő gombnyomás következtében végeztetik be. Az ötlet és a szándék hiánya azonban még az arany fényénél is erősebben csillog.

FEKETE TAMÁS

Sokkal több, mint testőr

The Hitman's Bodyguard – amerikai, 2017. Rendezte: Patrick Hughes. Írta: Tom O'Connor. Kép: Jules O'Loughlin. Zene: Atli Örvarsson. Szereplők: Ryan Reynolds (Bryce), Samuel L. Jackson (Darius), Salma Hayek (Sonia), Gary Oldman (Dukovich), Elodie Young (Amelia). Gyártó: Millennium Films / Skydance Media. Forgalmazó: Freeman Film. Szinkronizált. 118 perc.

A *Deadpool* pofátlan anti-Aszuperhősének hatalmas sikerű alakítása óta felfelé ívelő, ám a „tripla A-besorolású” sztárgázdának még csak sarokról integető Ryan Reynolds és a „mothefucker”-t saját nyelvként használó Samuel L. Jackson leszerződte: a *Sokkal több mint testőr*-be a maximum volt, amit a produkciós cég tehetett a filmért. Kár, hogy ennél több nem nagyon történt az ausztrál Patrick Hughes (*Red Hill, The Expendables 3.*) akciófilm-rendező idejénél nagyjátékfilmjében.

Önparódiának (is) szánt, eltűzött akciójelenetek és neveltségessé tett romantika kíséri két főszereplőket; a rakétavető között könyűszerrrel átszlamozó, pofátlanságában is szerethető

bérgyilkost, és a védelmére állított hajdani elit-, ám mostanra lecsúszott testőrt. Kettősük egy fehérorosz diktátor gyilkos hadjárata elől menekülve szelik át Európa nyugatibb felét: miközben megpróbálják néhol tényleg nevettető, néhol inkább csak kínos poénok között nem kinyírni egymást, közösen megválaszolják az élet nagy kérdéseit, legyen szó erkölcsről, vagy a szerelemről. Persze sosem túl komolyan, nehogy elbillenjen a mérleg nyelve a minidramák felé az akció helyett, és hogy a film készítői a korlátozott költségvetést kihasználva a létező összes, emberi transzportálásra alkalmas eszközre ráülthetessenek egy kaszkadőr, aki karambolozik, zuhan, robban, vagy éppen motorcsónakon száguld végig az amszterdami kanálisokon. Bár a Ryan Reynolds és Samuel L. Jackson között meglepően jól működő kémia végig kitart a majdnem kétórás játékidőn, még ez a se veled-se nélküled bromance sem segít megfedkezni a semmitmondó

történetről, a jelentéktelen mellékszereplőkről (kivéve talán a bérgyilkos feleségét alakító Salma Hayeket) és a bugyuta humorról.

LOVAS ANNA

Nyílt tengeren: Cápák között

Cage Dive – amerikai, 2017. Rendezte és írta: Gerald Rascionato. Kép: Andrew Bambach. Zene: The Newton Brothers. Szereplők: Joel Hogan (Jeff), Josh Potthoff (Josh), Megan Peta Hill (Megan), Pete Valley (Greg). Gyártó: Just One More Productions / Exit Strategy. Forgalmazó: ADS Service. Feliratos. 80 perc.

Kevés elhibázottabb *found footage* horrorkoncepciót lehet elképzelni, mint az Ausztrália partjainál hajótörést szenvedett fiatalok haláltusájának áldokumentumai. Miután bekövetkezett a katasztrófa – egy hatalmas hullám felborítja a hajójukat –, a *Cápák között* kénytelen a nyílt vízen tempózó hősök arcközeliere szorítkozni, majd mikor az éj is leszáll, a beálló sötétség még a síró-ordító arkok csekélyke attrakciójától is megfosztja a nézőt. A totális

minimalizmussal tüntető *Nyílt tengeren*-franchise – mely csupán annyit ígér, hogy emberek fognak a vízbe esni, majd ott megeszik őket a cápák – és a „talált filmes” forma összeboronálásában a két hagyomány alulfogalmazottsága végül új minőség létrehozása helyett leginkább kioltja egymást.

Az eseménytelenség csapdáját a minimál-cápahorrort 2003-ban feltaláló *Nyílt tengeren* úgy kerülte ki, hogy a rémfilm felől a melodráma felé mozdult, az állathorror monstrumaiba bele-sűrítve egy foszladozó párpárcsolat minden rettenetét (lásd még a korlátozott mozgástér és az állattámadások ilyenén használatát a *Véres hétvégétől* a *Cujóig*). Ebbe az irányba indul az elsőfilm író-rendező Gerald Rascionato is, ám a *Cápák között* párpárcsolati drámája nem merészkedik beljebb a part menti sekély vizeknél. Bár Rascionato mintha megsejtette volna, hogy ötletei nem elegendők egy egészestés horror megtöltéséhez, de sem a hősök halovány szerelmi háromszögéből, sem pedig a szövegbe illesztett utólagos visszaemlékezésekből és ál-sajtóhírekből nem képes olyan érzelmi dinamikát csiholni, mely kirántaná a holtpontról megfeneklett filmjét. A *Cápák között* úgy viszonyul az ausztrál állathorror gazdag hagyományaihoz, mintha valaki úgy szállt volna versenybe a bordás krokodilokkal és dülő vadkanokkal, hogy a barátaival lefilmezett pár halat a kert végi tavacskában.

SEPSI LÁSZLÓ

Egyes nők

Certain Women – amerikai, 2016. Rendezte: **Kelly Reichardt**. Szereplők: **Michelle Williams, Laura Dern, Kristen Stewart**. Forgalmazó: **SPHE**. 108 perc.

Egyes nők szerint, és véleményüket jó pár férfi is osztja, a feminizmus célkitűzései megvalósulni látszanak. A nőjogi törekvések harmadik, kilencvenes években kezdődő hulláma lassan partot mos: egyre többet beszélünk a nemek közötti bérezési egyenlőtlenségekről, a törvényhozás vagy vállalatvezetés nemi aránytalanságairól, a párkapcsolati erőszak hétköznapi pokláról. A feminista kiáltványok egykori jelszavai beépültek a fősodorbeli média nyelvébe. Hollywood is érzi az új idők szelét, az utóbbi évek legsikeresebb vígjátékai közül számos női alkotóhoz (Melissa McCarthy, Amy Schumer, Elizabeth Banks) kötődött. Ugyanakkor a feminista kultúratudományok kutatói közül többen állítják, hogy éppen mostanában válik visszavonhatatlanul árucikké a feminizmus – amire a mainstream ráteszi a mancsát, azt meg is bényítja.

Ebben a klímában Kelly Reichardt filmjei a hiteles női

művészet tiszta, hús vívű forrását jelentik. Az ötven fölött járó rendező a modernista minimalizmus legszebb hagyományait folytatja, hasonló irányban, mint függetlenfilmes férfikollégái közül Jim Jarmusch vagy Gus Van Sant. Kánonba vésett férfiak, akik alkalmankénti bukásaik dacára is évtizedek óta háborítatlanul építhetik szerzői filmes életművüket, míg Reichardt 1994-es, Sundance-en futott bemutatkozása (*Fűfolyó*) után tizenkét évig nem rendezett, mert nem kapott lehetőséget. Kétezres évekbeli, második pályakezdése óta viszont megtalálta a közönségét, és támogatókra is szert tett, noha a „pénzügyi siker” kifejezést továbbra sem lehet egy mondatban említeni a filmjeivel. Ám vannak sztárok, akik melléállnak, elsősorban a három filmjében is főszerepet játszó Michelle Williams, aztán Jesse Eisenberg és Dakota Fanning (*Sötét húzások*), vagy Kristen Stewart és Laura Dern (*Egyes nők*). Mindez egyelőre kevés hozzá, hogy Magyarországon is moziforgalmazásba kerüljön valamelyik filmje, de fesztiválvetítéseket, sőt egy pár napos retrospektívet már kapott, leheletfinom remeklépe, az *Egyes nők* pedig dvd-n érkezik.

Reichardt kamaradrámájának három főhőse van, három erős, határozott női karakter: a túsul ejtett ügyvédnő, a családi építkezést szervező feleség és az esti iskolába járó farmerlány. Felettük-mögöttük pedig ott a negyedik főszereplő, a végtelenre nyíló montanai táj, ahol folyton fúj a szél, rengeteget kell utazni, hogy eljussunk valahova, az égbolt pedig úgy borul az apró, didergő emberek fölé, mint Isten túlméretezett takarója. Kísszerű, jelentéktelen, semmi kis történeteket látunk, amelyek mégis túllépnek a banalitáson, általuk nemcsak a hősnők gazdagodnak valami kiküzdött-megélt belső tapasztalattal, hanem magunk is. Miben áll ez a tapasztalás? Talán abban, hogy kitartóan keresni

kell a kapcsolódást a másik emberhez, ahogy a film legerősebb szálán a fásult oktatójához közeledő Jamie is teszi, de ha egyedül vagyunk, úgy is jó. Ha békében elszívhatunk egy cigit a kisteherautó platójának dőlve, már elértünk valamit. Az *Egyes nők* a csend, a befelé figyelés filmje, önmagunk elviselésének mindennapos feladatáról szól. Új-Hollywood kevesebbet emlegetett, halk szavú, énkereső filmjeire hasonlít, az *Öt könnyű darabra*, Altman *Három nőjére*. Mélabús, mint egy téli western, és céltalan, mint egy Monte Hellman rendezte road movie. Kelly Reichardt korábban egyetlen mesterművet rendezett, a *Járatlan utat*, amely éppen western és road movie volt egyszerre. Az *Egyes nőkkel* újra a csúcsra ért, de ez a csúcs ködös és hideg. Valószínűleg nem sokan veszik észre, hogy ő már ott van.

Extrák: Nincsenek.

KRÁNICZ BENCE

A kőszívű ember fiai

Magyar, 1965. Rendezte: **Várkonyi Zoltán**. Szereplők: **Sutyok Mária, Bitskey Tibor, Tordy Géza**. Forgalmazó: **Magyar Nemzeti Filmalap Filmarchívum Igazgatóság**. 159 perc.

A hatvanas évek magyar új hullámát sajátos „pozitív diszkrimináció” sújtotta: a kritika, s ennek következtében a filmtörténeti kánon kizárólag az új hullámok szerzőkre, a mo-

